

KÖZGYÜLÉSÉT

órakor, saját iroda helyiségében
ényesek tisztelettel meghívotnak.

s tárgyai :

ése.
jelentése.
ztése és a nyereség felosztása
könyv hitelesítésére 2 részvényes

21.

big
y-téle
WONAT
s diszoklevél.
Jókedvű
Bécs, I. Wollzeile 9.

MILL

utánvétellel:

frt.	kr.
4	—
2	80
2	20
3	60
3	75
3	50
3	—
2	30
3	50
4	50
3	—
1	50
—	90
4	20
6	—
5	50
4	50

s nélkül
entve

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Előzetesi árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt.—kr.
Fél évre 5
Negyed évre 2 50.
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény: Nagy-hatvanutca. 1364. szám. Dúrózky ház, — a szerkesztőségbe bérmentre küldendő.

Előfizetési helyben:
TELEGDI K. LAJOS és IG. CSÁTHY KÁROLYY könyvkereskedés és a kiadótalálban KUTASI IMRE könyvnyomdájában a postahivatalok után.

H. detái díj:
Négy hasz hozó árárt 5 kr.
Nagyobb terjedelmű s többébr
Hirdetéseket alk. szent. a 10 p.
olcabb ár ért. réteinek fel.
Helyedj minden külön beki.
— árt. 20 kr.
Hirdet. vagy reklamt magában
foglalt újon-ág sora 50 kr.-jé.
— árt. 20 kr.
„Nyilár” ben meg első köle
mény minden petit sora 30 kr.
Hirdetéseket felvételek a kiadó
Hivatásban, KUTASI I. Könyv-
nyomdájában, valamint ZICHÉR-
MAN H. Könyv. Irodájában is.
Név nélkül vagy bérmentelennél
beküldött hirdetések nem vétet-
nek figyelembe.
Kéziratok vissza nem
adátanak.

A kik menni fognak.

A mióta a népfelkélési törvényt megcsinálták, katonának érzi magát az egész ország. Puskaporszag van a levegőben, háborus hírekkel, mozgósítási előkészületekkel vannak tele az újságok nálunk s a külföldön egyaránt s az ország népe ideges türelmetlenséggel várja, hogy megtudhasson valamit, mi lesz a sorsa, ha háboru lesz, a népfelkélésnek.

Mert a törvény, a mit erről az új intézményről az országgyűlés megalkotott, csak tág keretét határozza meg ennek a szervezetnek s az egyes ember, a kinek a vérevel, életével ez a törvény rendelkezik, nem tájékozhatja magát az általános meghatározásokat kifejező paragrafusokból.

Most végre kaptunk egy kis világosságot.

Azokat a rendeleteket, melyeket a törvény végrehajtására vonatkozólag a bécsi hadügyminiszteriumban a magyar és az osztrák népfelkélésről kidolgoztak, az osztrák honvédelmi miniszter, megelőzve vele magyar kollegáját, nyilvánosságra hozta.

Meg vagyunk róla győződve — hisz kormányunknak a haderő egységéről valott nézetei szerint ez nem is lehet máskép — hogy ha majd a magyar honvédelmi miniszternek hasonló rendeletei publikáltatni fognak, hű másolatai lesznek azok az osztrák rendeleteknek. Ezért hát időszerűnek látjuk már most megismertetni e rendeleteket s elmondani róluk egyetmást.

A szabályzat mindenek fölött hangsúlyozza azt, hogy a népfelkélés czélja a monarchia haderejének erősítése s így az úgy a sorhad, mint a honvédség kiegészítésére fölhasználható.

Ezt tudtuk már a törvényből. Sokkal inkább érdeklünk azonban a népfelkélés tagjait a szabályzatnak az a része, mely a népfelkélés egyes korosztályairól szól, mert ebből nagyon könnyen megvonható a következtetés, hogy mozgósítás esetén a törvény rendelkezései első sorban kiket fognak érinteni. A szabályzat szerint a népfelkélés tagjai 24 korosztályra oszlanak s e korosztályok

két fölkelési osztályra: 19 évesektől 37 évesekig s 37-től 42 évesekig.

Nagyon természetes, hogy mozgósítás esetén első sorban a népfelkélés első osztálya fog behívatni, sőt a szabályzat sejteti azt is, hogy ebből az osztályból is azok, kik a közös hadseregénél vagy a honvédségénél katonai szolgálatot már teljesítettek. Mert a hadügyminiszterium mindenekelőtt a népfelkélés kitanult elemeit akarja biztosítani a haderő számára.

És ez, egyelőre legalább, nem is lehetne máskép. A népfelkélés összeírása óriási munka; hosszú idő kell ahhoz, míg ezzel elkészülnek. A kiszolgált katonák összeírásánál e nehézségek nem fognak fenn. Előveszik a katonai nyilvántartó lajstromokat s azokból szépen kiírják a népfelkélés e tagjait. És ebből az is következik, a mit a szabályzat nem mond meg ilyen világosan, hogy tulajdonképpen a népfelkélésnek két osztálya lesz: az egyik megalakítva azokból, a kik katonai szolgálatot teljesítettek s a másik azokból, kik korunknál fogva esnek a népfelkélési kötelezettség alá. S következik az, hogy a népfelkélés harci erejét az először említett osztály fogja képezni, míg az utóbbi a műszaki, igazgatási és egészségügyi katonai szolgálatnál fog működni. A kik tehát már 12 éven át eleget tettek katonakötelezettségüknek, azoknak e kötelezettségét 10 évvel egyszerűen meghosszabbították, kitéve őket a harcok esélyeinek épen úgy, mint azokat, kik a védkötelezettség tizenkét évén belül hivattak fegyver alá. A kik a népfelkélésnek ez osztályába tartoznak, legyenek elkészülve rá, hogy a hadsereg mozgósítása esetén azonnal, vagy legfeljebb pár nap múlva ők is be fognak hivattatni.

S bizony ilyen kilátások között nagyon kevés vigasztaló van a szabályzat ama kijelentésében, hogy a népfelkélés külön zászlóaljakra osztva, külön csapatstetteket fog képezni.

Egy két napi nagyobb marsolás után, a mikor a csapatok létszámának 15—20%-ka elhull, egy pár nagyobb csata után, melynek áldozatai elborítják a csa-

tatéri: a megrikult sorokat pótolni fogják a népfelkéléssel. S a kiket majd így a közös hadseregbe, vagy a honvédek közé beosztanak, ép úgy ki lesznek téve az ellenség golyóinak, mint a katonák, ép olyan vas fegyverem alatt, mint azok s öregebb testükkel meg fog kelleni bírniok ugyanazokat a strapacziókat.

Ausztriában és Magyarországon körülbelül 400,000 olyan férfi van, a kiktől mint kiszolgált katonákról így rendelkezik a törvény.

De hát a hátultöltő ágyúk és ismétlő puskák mai idejében kevés az a másfél-millió ember, a kiket a 12 éves katonai szolgálat kötelezettsége — ha majd kimondatik a nagy szó — tűzvonalba állít.

Hány özvegy, hány árva fogja ezt akkor megsírtni!

— Országgyűlés. A képviselőház ülése jan 26-án "A tegnapi ülésen az általános budgetvita véget ért. Hegedűs S. előadó is megtartá zárbeszédét, következik a többi — zárbeszéd és a szavazás. Az ülés elején ismét nagyobb mérvű antiszemita vita volt, számos személyi felszólalással. Vámos Béla a kecskeméti képvis. választás alkalmával történeteket védte Rácz Gézával szemben. Polonyi Géza erős támadást intézett az antiszemiták ellen, azzal végezve beszédét, hogy az országban a kormány a legnagyobb uszorás. Polonyi beszéde zajos jeleneteket provokált. Vadnay Andor, Rácz Géza, Verhovay Gyula és Veress József egymás után, személyes felszólalásban, válaszoltak e beszédre. Csanády Sándor volt a budgetvita utolsó szónoka, kin k beszéde után az előzők az általános tárgyalást befejeztnek jelenté ki. Hegedűs Sándor előadó erre hosszú zárbeszédet tartott, melyet a jobboldal élénk helyesléssel és egyes részeit az egész ház derültséggel fogadott. Az előadó sorra vette az ellenzéki szónokok beszédeit, de különösen sokat foglalkozott Horánszkyval. Azt akarta bizonyítani, hogy Horánszky némely számítása alaptalan, mire Horánszky ma adja meg a választ. Ezek után Ugronról szólt, kinek izléstelenéget vetett szemébe. Apponyit azzal váltota, hogy felszólalásával meg akarta dönteni a konverzió sikerét. Beszéde folyamában az előadó számos elzet pattogtatott, melyek jó kedvbe hozták a házat. Hegedűs beszéde személyes kérdésben felszólalásra — provokálta Enyedi Lukácsot, gr. Apponyi — Albertet s Herman Ottót. Apponyi beszéde a polémia jellegét ölté fel, s visszautasítván — Hegedűsnek tettebb említett állítását, — kiterjeszkedett beszédének egyéb részleteire is. Gróf Apponyi beszéde zajos tetszést aratott

az ellenzéki padokon. Herman Ottó, az előadónak sok zoologiai hasonlatára czélozva, azt mondta tartson maga elé tükröt, akkor tán ő is a darwinizmus híve lesz. Tisza Kálmán volt az utolsó szónok. A miniszterelnök Dimitrievics beszédekének visszautasításával kezdte s aztán hosszán foglalkozott az egész budgetvitaival. Szavait a jobboldal zajos helyesléssel fogadta.

— Népfelkelők összeírása. A közoktatásügyi miniszterium a következő körrendeletet intézte az összes törvényhatóságokhoz: „A népfelkélésre köteles 19 éves ifjak összeírása tárgyában a honvédelmi miniszter ur által az összes törvényhatóságokhoz kibocsátott körrendelet kapcsán értesítem a közönséget, hogy a népfelkélésről szóló 1886. XX. törvényczikk 10-ik paragrafusa második bekezdése alapján az összes keresztény hitfelekezetek egyházi főhatóságait megkerestem, miszerint az összes anyakönyvezetői lelkészeket az említett körrendelet 1., 3., 4. pontja értelmében utasítsák. A megye közönségét felhívom, hogy a területen működő összes izraelita anyakönyvezetőket, kiknek felügyelvére a már előbb kiadott körrendelet értelmében a közönség illetékes, az idézett honvédelmi miniszteri körrendeletnek megfelelőleg saját hatáskörében haladéknélküli utasítsa.”

— Szapáry megy. Bécs, jan. 25. Budapestről jelentik a P. K.-nak: Szapáry erősen ragaszkodik lemondási szándékához s nem marad, ha a költségvetés nem az általa kívánt alapokon állapítatik meg. A pénzügyi tárczát azonban eddig még senkinek sem ajánlották fel; igaz ugyan, hogy Tisza többször és hosszasan beszélgetett Széll Kálmánal a magyar pénzügyi helyzetről, de azért nem kínálta meg a pénzügyi tárczával, minthogy még nem adta fel a reményt aziránt hogy Szapáry megmarad állásában és minthogy különben is tudja, hogy Széll ez idő szerint nem hajlandó tárczát vállalni. A magyar lapok ama híre, mintha Széll Kálmán kijelentette volna, hogy Tisza miniszterelnöksége alatt nem akar a kormányba lépni, teljesen alaptalan. Ellenkezőleg biztosan mondható, hogy Széll — ha magántgyei mellett egyáltalán hajlandó volna a kabinere lépni, készségesen követné Tisza Kálmánt. Széll Kálmánon kívül más politikai egyéniséggel Tisza nem folytatott tárgyalásokat a pénzügyi tárczát illetőleg.

— A katonai karhatalom igénybevétele tárgyában a honvédelmi miniszterium körrendeletet bocsátott ki a törvényhatóságokhoz, melyben tudatja, hogy a mult évben kiadott sorhadis és honvédségi karhatalomnak igénybe vétele alkalmával a közhatalóságok részéről követendő eljárásról szóló utasítások átdolgozása szükséges volt. Ennél fogva az eddig érvényben állott utasításokat hatályon kívül helyezi s egyuttal megküldi az

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

A társaság.

Az emberi hiúság két irányban válik kárunkra, társaságunk megválasztásában.

Vagy arra visz rá, hogy nálunk magasabb rangu emberekhez dörgölődzünk, a kiknek barátsága előkelőség színeben tűnt fel . . . önmagunk előtt, vagy pedig arra, hogy magunknál alantasabb helyzetű egyének körében mozogjunk és ezek körében olcsón és könnyen — csillogjunk.

Az előbbi, a mágnásokat bujó firtli, a hirneves emberek terhére eső fúfza poéta; a gazdagabbakat kielő ingenelő, még nincs föltötte nagy veszedelemben. Megbosszulja magát minden egyenlőtlenség és ellentétesség, de az ilyen szegény bolond az által egyenliti az önmaga és az őt meg nem illető társaság közti különbözetet, hogy engedje magát — kinevettetni. Tehát valamivel még is csak kárpótolja azokat, a kiket különben mutatna: egy kis jókedvvel. Tudtán, vagy tudtán kívül válik udvari bolonddá, az valami nagy szerencsétlenséggel nem jár.

Van azonban egy érintkezés, mely a nagyobbak és jobb társaságára utal, azt mintegy megszenteli és reánk nézve értékesíti. Az, a melyről Smiles mondja a következőket:

„A magunknál jobb, tanultabb, tapasztaltabb egyének társasága ellenben kisebb-nagyobb mértékben buzdítólóg s erősítőleg hat reánk. Gyarapítják életismeretünket. Iteletünket az övékhez mérjük s ez által bölcseségökben mintegy részt veszünk. Szemléletünk látókörünk az ő szemeikkel nézvé, folyvást szélesbül, tapasztalataink nekünk is hasznó hajtának, nemcsak örömeikből tanulunk, de sokkal inkább tanulságos leckét meríthetünk szenvedéseikből. Ha nálunk erősebbek, erejükben osztozunk. Innen van az, hogy a bölcse s erélyes emberekkel való érintkezés a legerősebb befolyást gyakorolja jellemzésünkre.” (K. Tóth K. ford.)

Ez — természetesen — nem hiúságból de nemes tudvágyból és becsülésreméltó nagyra törekvésből való keresése a jobb és kiválóbb társaságának.

Rossz izlese van annak és semmiképen sem igazolható életmódot köet vizont az, a ki alantás műveltségű s jogi helyzetű körökben mozog. — Nép és hirneves ökönével szolgálatják az e viszonyt elítélő mondasokat. Ilyenek: „Önelhatározási gyöngöseség az, ha úgy ifju mint idősebb emberek hajlamaik rabszolgájává alazzuk le magunkat, vagy mások szolgálai követésére süllyedünk alá.” (Smiles) „A ki korpa közé elegyedik megszieszik a disznók” és „madarat tolláról, embert pajtásáról” (Nép) „Nem hat semmi károsabb az emberek jellemére, mintha gyakori érintkezésben állanak olyanokkal, kik miveltség vagy jogi állásukra nézve sokkal alantabb állanak (Eötvös.)

„A ki farkasok közt tartózkodik, megtanul üvöltöni.” (Spanyol közmondás.)

Az alantas helyzetű embert lassan-lassan bántani kezdi, hogy a vele egy pocolyában hencsergő embert mégis tisztelnie kell, a közös sár daczára. Bántani fogja, hogy ez a mindennapos czimbora gazdagabb, előkelőbb, szellemesebb, vagy híresebb nála. Észre fogja venni, hogy hozzá, az alantasabb emberhez az a másik tulajdonképpen leereszkedett, vagy lesüllyedett. Ha a gazdagabb költreá, tudja a szegényebb, hogy ez tulajdonképpen okatlan pazarlás. A legelső kellemetlenség aztán azt fogja eredményezni, hogy Minor ur kétszeres durvasággal torolja vissza a bántalmat Major ural szemben, mintha csak egyszerűen — Similis czimborájával volna köze. Major uron pedig megeshetik, hogy — saját társadalmi fogalmainak eleget teendő — meg kell vinnia Minimus pincesz, vagy egyéb oly uraságokkal, a kik — ha Major ur nem eresztette volna közel a testéhez — máskülönbén csak levett kalappal közeledtek volna felé. A helyzet ferdesége és neveléses volta képezi büntetését.

„Kiki a maga párjával” — ez a társadalmi érintkezésnek valódi alapelve, a mely bajba nem hoz, nevelésessé nem tesz, pénzbe nem kerül, jótékony és lehetséges versenyt költ, nem köt és nem kötelez, több barátot szerez mint ellenséget és irigyet. Probatum est!

Gáspár Imre.

A földfülvakodott béka és a pillangók.

(Allegoria.)

Világos ormai alatt a pászitos dombokon, — ahol egykor annyi vérező honfiszit kesergett és sohajtott az égre. — hosszantartó kemény tél után a szép tavasz olvasztó melege, a tisztelőnd ur szőlős kertjében is elpárolgott a fiatal cseresznyeá ágairól a zordon évszak zuzmarját.

Fokozatos átalakulással öltönyt cserélt a természet s amint a földgolyó kelet felé hajolva mindinkább a déli nap tűzugarai alá jutott, fagyos kergének jég és hó köntösét egymásután levették.

A fák lombtalan ágairól lassanként eltűnt a jég és hó virág, a zuzmarás csipkefodrok; lopva a föld gombrába szivárgott a jég mező; likaosos rostává szurkálta a napsugár a folyók áttörhetlen sirkövet — az óriási jégtáblákat s a levegőtől elzárt vizek, friss csobogással nyaldosták porhadó terhüket, mely oly sokáig elzárt előttük a szép csillagos eget hogy a milliárd és milliárd fénybolygók visszatükrözödvé förögdéljenek bennök.

E szép átalakulás csöndes folyamát és rendes egymásutánját nem zavarta meg sem éjszaki sem delői dermesztő vagy száritó legáramlat.

Minden a maga természetes fejlődésével tört magának utat az életre, a fény és meleg felé; hosszú álom után, minden kiűtötte a fejet s hogy élhessen, hogy lasson, hinyította a szemét.

A fűszál sietett a föld kopár rogeit zöldségével betéríteni s hogy szegénységében árván ne disztelenkedjek a nap kertjében, magához szivta a harmatot, melytől virágot nyert, majd magához edesgette Neptunt, a föld kérészt is, hogy a nap dicserje, ibolyát, gröngy-

uj utasítást, melyet a közös hadügyminiszterrel és a m. kir. belügyminiszterrel, továbbá Horvát-Szlavonország bánjával egyetértőleg állapított meg.

A galicziai tartománygyűlés berekesztése. Lemberg, jan. 25. A tartománygyűlés mai ülésén elfogadta a költségvetési bizottság azon határozati javaslatát, mely odairányul, hogy a kormányval mielőbb megegyezés létesítsék a galicziai földterhermentesítési adósság törlése tárgyában. A napirend elintézés után a tartománygyűlés ülészaka a Felsőháza hangzóhatott hoch-kialtások közt bezaratott.

A bolgáresemények. Konstantinápoly, jan. 26. Zankov a bolgár kérdés megoldását célzó javaslatát egy memorandumban fejtette ki, melyet a hó 20-án nyújtottak át a nagyvezérnek. A javaslat a következőkben kulminál: A regenség visszalejtése és érzésben való elejtése, minthogy az alkotmány értelmében ilyen csak a fejedelem kiskorúsága esetén van megengedve; új minisztérium alakítása, melynek élén Zankov-parti álljon s melyben a bel- és külügyi tárczák szintén Zankov-partiakra bizzák; a belügyminisztérium vezetésével egy orosz tábornok, lehetőleg Kantakuzen, bizassék meg; a fejedelemválasztás céljából újonnan választott szobranye uljon össze s fogadja el az orosz jelöltet; általános politikai amnestia és előbbeni állásaiukba való visszahelyezése mindama tiszteknek és hivatalnokoknak, kik politikai okok miatt az országban kívül tartózkodnak; boesássák el az összes kiszolgált katonákat s léptessék helyükbe közvetlenül az új fejedelem trónralépeése után az újonnan beállított legénységet; végül a bolgár alkotmánynak szükséges reviziója. A porta nem szándékozik e memorandumra válaszolni vagy annak föltétlen elfogadása érdekében sikra szállani. Egyszerűen adatul veszi az e hó 29-ére ide várt bolgár küldöttséggel folytatandó tárgyalásaihoz. Ugy látszik: a bolgár kormány e föltételek némelyikét hajlandó volna elfogadni, de a többit határozottan ellenzi. Hogy a minisztériumban Zankov-parti is legyen, ha nem is mint belügyminiszter, azt Szofijában elvileg elfogadják, ellenben Zankovnak magának, semmi esetre sem akarnak helyet adni a minisztériumban.

A német lókviteltilalom. Berlin, jan. 26. A hivatalos lap császári rendeletet közöl, mely a német határokon át a lókvitelt a külföldre tiltja. A rendelet hatálek nélkül hatályba lép.

A románkamara. Bukarest, jan. 25. A kamara ma tárgyalta Majorcskónak azt az interpellációját, melyet a Bratiano ellen elkövetett merénylet folytán az ellenzéki lapok szerkesztősejében elkövetett pusztítások tárgyában a kormányhoz intézett. Miután Bratiano és Stasesco az interpelláló fejtegetéseire válaszoltak, a kamara 105 szavazattal 35 szavazat ellenében egy napirendet fogadott el, mely a kormányzat bizalmat szavaz.

Az olaszgyarmatok. A vörös tenger partján levő olasz birtokokat komoly veszély fenyegeti. Egyelőre csak egy abisszínai törzsfőnök all ugyan nagyobb sereggel Masszauah közelében hol már élénk harcok folynak, de úgy látszik maga Abisszínia is részt fog venni a háboruban. Legalább ezt

virágot termelve, szomjason lehajló szálai közézé tuzdelje.

A cseresznye fa alig rázza le magáról, a jegeszes zuzmarat, rügei még sebb bokrétát fakasztottak ágain; zöld lomboskái közül megannyi hópehely, csupa fehér májva-virág mosolygott elé.

A nap is örövendve nézte a földnek, — e nagy kertjének — ily szép átalakulását, hívó szavának ily gyönyörűen, és áldásosan engedő életre ébredését.

Miert nincs is még a természet elemeiben sem az egyetértés, mely csak építene és ne rombolna? Miért hogy Neptum nem el egyetértő test veriségben Phoebussal, hogy közösen csak termékenyítőleg hatnának? Neptun, a föld kertésze, szeszélyes csapodár, gyakran betéved Bachus udvarába, és három águ szignyát mámoros fejével forgatja a nap kertje fölött.

Most is talán, csak mámorát alussza, hogy ily szép tavaszi fejlődést engedett? Csak sokáig ne aludnék ám azért — gondolja minden élet a földön! És oh bár úgy ébredne, hogy meg ne irigyelje e virulást és ne rombolná el! Hisz az emberiség hozsannát hangoztat neki is e sokat ígérő szép átalakulást.

A keblek reményvel, a szívek örömmel telnek el. Annyi szigoru év után, végre bősztendőt várhatnak.

A világi ošzap istenféle jámbor gazdasszonya is vidámabban és gyorsabban sürgött forgott a kis gazdaságban, nemcsak azért, mivel a parokhia kis gazdasága szintén több termést ígért mindenből, hanem a stóla bevételért is, mert hogy terméskor nem megy a papbár az égi irlalmasság rovására, — aztán a házasság is több, a keresztelés meg szaporább.

Az istenek és muzsák társaságába merült ősz pap is ott hagyta csöndes szobájának zárt falait s a kandalló pattogó tüzetől a szép tavasz langyosára kijött áldani a vidáman kecsesgató természet újra ébredését.

Az általános virágfakadásban, mintha az egész mindenséget egyetemesen duruzsoló szongásban hallotta volna.

sejteti az, hogy egész kis hadsereg megy Olaszországba Masszauahba s hogy az ottani parancsnok, ki eddig ismételve kijelenté, hogy a saját erejével vissza képer verni minden ellenséges támadást egyszerre s sürögősen kéréselt a római kormánytól, mely azt nyomban utnak is indította.

Sz. Nagy Károly énekes könyvei. (Folytatás és vege.)

II. Erdélyi országos Karének Könyvem megjelenéséről.

Az Erdélyi ev. ref. Egyházkerület által az 1838-dik évben kibocsátott s ugynevezett: „Megújított és törvényesen bevett Énekes Könyvből” levő dallamokat egy, a mint azokat az Egyházkerület akkor elfogadta és megerősítette, mely tartalmaz 57 ének-dallamot, melyek nagyobb részben Magyarországon is használhatók, négyes hangszóra, vagy orgonára, avagy zongorára, chorális közbejátékokkal együtt, egyaránt használhatólag kidolgoztam, és az 1848-dik évi novemb. 7-én kiadtam mely csakhamar nagy elterjedésnek örvendett a két magyar hazában.

A mi a rhythmus illi: a nyomtatásban megjelent dallamok rhythmusától eltérve, ezen choralkönyv, egyenmértű beosztás szerint, újra nyomtatás és újabb tactus szerinti csoportosítás nélkül is használható, a magyarországi choralkönyv szerint. (chorális egyenlő ütemekkel.)

A dallamokban itt ott előzőlvő átsimításokat többnyire el lehet hagyni, mely esetben nemely éneknek, a kihagyott hang miatt, az őszhangosításban, egy két accord helyett, más oda illő accordokat kell tenni.

E Karének Könyvem nalam még számos példányban kapható Ára 1 forint 30 kr.

Megjegyzendő, hogy Magyarországon is ezen az erdélyi országos ev. reformátusok számára írt Karének Könyvem, megjelenése után különösen a debreczeni és nagy-körösi tanítóképezdekben, sat. mint kézikönyv bevetett és használtatott az 1859-dik évi júliusig; — a mikor a magyarországi ev. reformátusok számára 4 részben írt Karének Könyvem első kiadásban megjelent; s megjelenése után, az erdélyi-országi Karének Könyv helyett, a tanítóképezdekben kezi könyvként azonnal felvetette, és használtatik ma is.

III. Megemlítőnk meg az ének tanításra nézve, — hogy a reformációtól kezdve Magyarországon, az iskolai énektanításra a legelső kezi könyv, violin vagy P kulcs hangjegyes szerint, a Tiszántúli ref. Egyházkerület rendeletéből az 1846-dik évben megjelent azon „Énekgazdagság Könyv” — volt, — melyben foglaltatnak a magyarországi reform. egyházak nevezetesebb Zsolnárai, — minden Dicséretet, — és temetési énekeinek hangzatai, rövid útmutatással az éneklés tanítására, — melyet néhai Zakány József debreczeni főiskolai tanárral egyetértőleg készítvén el, első kiadását s annak jóvedelmét a főiskolának engedték át, s melyből az egyházi éneklést tanulmányozók, az iskolai énektanításon kívül, önszorgalmuknál fogva magoktól is elsajátíthatták a hangjegyek szerinti éneklést, s mely még a naturalisista orgonistáknak is mintegy első alap lépésűl szolgált a további és könnyebb előhaladtásra.

Ezkből tehát eléggé világosan kitünik, hogy a reformációtól fogva, e művek megjelenéséig, semmiféle iskolai énektankönyv nem

A hitért és költészetért rajongó lelket, melyen meghatotta a természet e hajnali karéneke; leült a zöld lomboskakkal ékeskedő fehér virágos cseresznye-fal bokrétája alá, sokáig hallgatta e mindennél szebb és szentebb éneket s ihletett lelkéből háladó szótart emelkedett az ég urához!

Ez égi imát nyomon követte a honfium búbanat nehez, mely sóhaja, melyet a multakra való gyászos emlékezés sajtol kebeléből.

Hogy is ne! Hisz ott a kis cseresznye fölött, világos ormai alatt, ama kastélyban irták alá azt a gyászlapot, mely az anyni diadallal és vérell megpecsételt magyar szabadságot hemocskolva, a nemzetet a muszka lábaihoz dobta.

Es a mint ezután, fájo emlékezetének terhes nyomásával a virázgó cseresznye falól, szőlős kertjének dombjairól az ősz pap végig tekintett a világiós gyászmezőn, ő is ott látja a daliák és legiók között ifju alakját s keservvel visszaemlékezik ama elbágyasztó napalkonyra, mely lidércnyomásként nehezédett egy egész hős seregére hogy fegyverést szóltal ner lakja.

Könyveit elfojtva, Arad felé fordította fejét és a távol gözkörébe merült fáradt tekintete meg.

Még elszomorított látvány! Magyarok Golgothája intett feléje a szürke homályból Kopár rögök közül, borostán, repkény és minden erenyidisz helyett, kukoricza csutkákkal ültetve körül! Oh! a 13 vertanu sirhelye ez és nem a Karafáké!...

Elfordította fejét a szörnyű emlékezesek e szivfacsaró képeitől és a tájadalomba beleszáldult len a padra. Ősz fejtől megimboolyogtak a virágos cseresznye ágai, s mintha valamennyi virág hópehellyé vált volna, ugy szállt el kelyheről s a fa ágairól.

Millió lepke volt, mely a cseresznye virágainak mezzoprárt szedte le és az ágak imboolygásától fölrezenve, sereggestől röppent tova.

Ez elszálló fehér virág-bokrétá gyönyörű látványa meghato ta az őszpapat és jó lelke,

létezett; — énekeinket az iskolákban kóta ismeret nélkül, csak hallomásból szájhagyományként tanították: — orgonára énekeink kidolgozva nem voltak; — a kántorok és orgonisták legnagyobb része, csak mint naturalisták, többnyire keresetlen fűlértő accordokkal, — szabálytalan, monoton, az őszhangzatall ellentétben álló gépies módon tanultak behány ének-dallamot, s egész életükön keresztül azokat használták. Számos egyházak csak azért nem készítettek orgonát, mert nem igen kaptak alapos képzettségű jó orgonistát: de nincs is kellemetlenebb mint azoknak, a kiknek jó hallásuk van, s még inkább ha a zenéhez is értenek, templomi isteni tisztelet alatt egy kántor orgonázást végig hallgatni.

Ez előtt, ha egy kántor-orgonistára pályázat nyitottat, többnyire naturalista és kántor kántorok és orgonisták jelentkeztek; — e könyvem megjelenése, — és a debreczeni s nagy-körösi ev. ref. felekezeti tanítóképezdek fennállása óta pedig egyik legnagyobb jutalmam az, hogy az éneklést és orgonázást tanulni szeretők száma mindinkább szaporodott; s ma már az orgonista — pályázatokon a naturalista kántor orgonisták csaknem egészen kiszorultak; — s kényyszerűve vannak azok is, kik tanítóképezdekben oktatást nem nyerhettek arra, hogy magukat a zenetudományban elméletileg és gyakorlatilag tökéletesítsék, és a szabályszerű orgonázásban lehető előmenetelt tegyenek.

(Megjegyzendő, hogy az 1845-dik évtől fo-va, már a képezdek keletkezése előtt, — és azután is még éveken keresztül — fennállott saját magán zene intézetemből, több, kellő zeneismerettel és zongora tanítási képességgel bíró jó orgonisták és zongora-tanítók kerültek ki.)

Legyen tehát dicséret és méltó elismerés a Tiszántúli ref. Egyházkerületnek és kormányának; — a debreczeni ref. Egyháznak, — a debreczeni ref. főiskolai tanárnak, — a Dunáninneni ref. Egyházkerületnek és kormányának, — s általában az összes ev. ref. Egyházkerületnek és Egyháznak, melyek mint kántor-orgonisták, s ének- és zenetanárnak olyan tért és alkalmat nyitottak előtt, partfogásuk által, hogy munkáimat kiadhattam.

Egyszersmind elismerésem nyilvánítom a fentebb említettek kivül, mindazon pályatársaimnak, s nagyszámú volt tanítványaimnak, kik munkáim megszerzésével, az általam mint első úttörő által megkezdett egyházi ének- és zeneirodalom fejlődését elősegítették: — azok közt különösen S.-Pataki állami tanítóképezdei zenetanár Sz. Nagy Józsefnek, ki a N.-Körösi tanítóképezdei felállításakor, annak legelső megvalasztott zenetanára, — s munkáim megjelenésének és elterjesztésének egyik legfőbb tényezője volt; s az ő általa megvalasztott zenetanár Oláh Károly urnak, valamint a N.-Körösi tanítóképezdei tanárnak, kik Karének Könyveimet az Egyházkerület megegyező akaratával, iskolai kezi könyvként vették fe, s használják folytonosan.

A fent elsorolt munkáimon kivül saját aol nem sokára kikerülnek a következő műveim:

Karének Könyvem II-dik részéhez a Karénekekhez vagy Choralkokhoz tartozó melodiosus interludiumok. (közbejátékok.)

A Zsolnárok, Dicséretet és Halotti éne-

szinte sajnálta, hogy e szép röpkeő sereget elriasztotta édes lakmározásától, pedig az ő természet, az ő gyümölcset faldostak még szönce csirájában.

A lepke seregéből visszamaradt és alantabb vitorlázott a legben néhány fiatalabb és kurtabb szárnyu pillangó. Oly tetovázva s mindig bágyadtabb röpdeséssel keringtek egy körben, melyből nem bírtak kivergődni Gyöngyöszárnyacskaik mind fáradtabban és lassabban verdestek a levegőt s mintha a virág mézétől terhesebbek volnának a többiekkel, nem bírtak fölfelé szállni csak lefelé slyedtek iszonyu küzdelemmel.

E kínos vívódás, figyelmessé tette a jámbor őszpapat, s a kised pillangók vitorlázó harcának irányát személvél követve, egyik szőlőtő rögéi közt észrevette az ellen seget, mely szürkés-zöld boremben, szajtatva ilt egy göröngy csucsán s e sanczon, mohó étvágygyal szivta maga felé a szegény kis pillangókat.

Az ügyefogyottak a töcséres örvényből nem bírtak menekülni.

Hiában dobálódzott az ősz pap a göröngyökkel, a gyilkos ragadozó beka megse mozdult s mintha a föld mélyéből Plutótól nyerte volna fujtatóját s ez segitene neki — mindig nagyobb és több erővel fujta, szivta a pillangók körzetébe merés lehelletét, míg végre néhány erősebb szemponttással, a rut bestia egyhásmutat lezuppantotta őket telhetetlen orkuszába s ezzel, mint megtelt gyomru Saturnus, hirtelen elugrándozott a rögök közt.

A bus emlékezesektől csüggedő fejű ősz pap a fergeknek eme — önfentartásért vivot harca fölött elmélkedve, a multakról a jelen és jövőre gondolt.

Egy fény sugárolta be galambösz fejt s mint a pusztában kiáltó próféták, belé imádkozott a vegtelenségbe:

Magyarok istene, óvd nemzetemet még egy Mohács és Világostól!

Ne engedj arra jutni, amit vén szemem most látott a fergek harcában!

Pikás-csák.

kek dallamai közzül, 3 és 4 szólamu férfi énekkarra, a leginkább használatban lévő dallamok.

Nemsokára meg fog jelenni tölem, a Maróthi 1774-ben megjelent régi Harmonicusának, a zenetudomány mai színvonalán álló, s a melódia természetéhez és jelleméhez (Character) alkalmazott harmoniumra és zongorára chorális interludiumokkal ellátva egyaránt használhatólag, azon dallamokra nézve, melyeket, néhai Ivanka Sámuel 1864-ben kiadott s 128 lapra terjedő „V e z e r k ö n y v e b e” felvett.

Ez tehát általam ugyanazon Chorálók-nak, egy második és újabb kidolgozása, és kimutatása annak, hogy mikép kellett volna, a Maróthi fele Harmonicusból felvett chorálokat a Maróthi fele harmonia nemi figyelemmel tartása mellett, négy szólamu vegyes énekkarra már akkor is átoldozni, — miután tény az, hogy azon régi harmonia, azon elavult monoton modorban ma már többé nem használható; — és e két különböző kidolgozásnak összehasonlítása, ismét tanulmányul fog szolgálni a tanulmányozni szeretőknak.

Megjegyzendő hogy Maróthi a Spetha András latin Zsolnáraiból vette át e harmonikus (Első kiadása 1745-dik évben jelent meg.)

Ezen munkáim kiadása után igyekezi fogok azon hogy az egyházakat és iskolákat érdeklő többnemű dolgozataim egymás után minél előbb megjelenhessenek.

Hogy az 1859-ik évben kiadott műveim-mel mennyire feleltem meg az egyházi zeneirodalom terén, az akkor életem kitűzött — célnak vagy feladatnak és várokozásnak; azt nem csak Magyar és Erdély ország legkitűnőbb zene kapacitásai és pályatársaim hanem az egész birodalom és a külföld leghiresebb zenetudósai is fent elsorolt több — rendbeli bizonyítványaik tartalma szerint, a legnagyobb méltánnyal ismerték el, és ajánlották, azok ak, Magyarország minden — protes. és közsébe, egyházi és iskolai sat használatra való felvételét. — Ez elismerés, munkáimnak használhatóságát, és általános elterjesztését bizonyítja, 4 részből álló, iskolai tanító képezdei s templomi használatra — nélkülözhetetlen Karének Könyvemmel mos. megjelent harmadik kiadása is.

Mimel fogva teljes tisztelettel kerem fel az Egyház kerület Főtisztellett és Méltóságos Püspökeit és világi Fő Gondnokait, Nagy tiszteletű Espereseit, az e rlyházmegyék — Gondnokait, és általában a Nagy tiszteletű Lelekesi-kart, hogy mint ez előtt — ugy — ezutánra is hathatós partfogásukban részesítseni s 4 részből álló Karének Könyvem, a — Nagytisztelei és Teiktetes Egyháztanácsok előtt is, — ezen értesítem felolvatatás mellett, — az egyházak és iskolák részére, kezi könyvként megvételre ajánlani méltóztatassanak, — már csak azért is, hogy a szegényebb sorsu kántoroknak, orgonistáknak és tanítóknak alkalmuk legyen, magukat az egyházi ének és zene terén tökéletesíteni; mely partfogásuk által utat nyitnak, az egyházi ének és zene annyira kívánatos gyorsabb fejlődésének — mi által inkább remélhető, első sorban a már csak nem elodázhatóan egyházi ének — és énekkar iskolák s énekegyletek; s majdan a gyülekezeti nyelnyugva őszhangzatos énekieknek templomainkba behozatala, mint a hogy ez Helvezetében (Schweitz-ban) van.

Valamint tisztelettel kerem fel pályatársaim és az összes tanári és tanítói kar — bizalmát és részvétet, — és azon sok százakra menő tanítványaim érdeklődését, kik részint magán zeneintézetben, részint a gymnasiumban és a tanítói kepezdenél tölem oktatást nyertek, hogy munkáim terjesztését, mint — ez előtt, ugy ezután is, e sz k ö z ö l n i méltóztatassanak.

HELYI HIREK

* A felolvasókör tegnapi este-lyen igen szép számú közönség jelent meg a mi nem is csoda, midőn olyan kitűnő felolvasók ültek az asztalhoz, mint Könyves Tóth Kálmán ur és Ajtay K. Albertné urhölgy. K. Tóth Kálmán ur — általános tetszés és érdeklődés mellett — olvasta fel „A nők és a természetudomány” című művét, mely a „Vasárnapi Ujság”-ban fog megjelenni, de mutatványt mi is közlünk belőle, — utána Ajtay K. Albertné urhölgy olvasta fel — a töle megszokott sikerrel — gróf Teleky Sándornak „Mikor engem felakasztottak” című szellemes csevegését. Mezey Ernő, kiváló publicistánk, a jövő hó elején tartja meg felolvasását, s e végből pár mulva városunkba érkezik.

* A vármegyéről. Hajdumegyegazóló választmánya ma ülést tartott, az uvarosí pótválasztások ügyében. A minisztériumtól azon rendelet érkezett a megye közönségéhez, hogy habár a megyei közgyűlés lezavazta a pótdótd, így nincs alál a megyei tisztviselők nyugdíjintézetének megalakítására, a nyugdíj szabályzatot léptesse életbe.

* Színház. Tegnapi este — közép számú közönség előtt — a „Koldus diák” című, kedvelt operette adatott. Ollen-

dorf szerepével meg. A többi voltak s ezek: Halmainé (Bronislava), Vday (Jan Jakszerepkörüket, h a z n á l k i t a l a t o s s z e g t a j z i z e t t e ö k e t p o t e n k i j e l e n t e t t e n e m l e s z n e k n e

* Eskü debr. függetlenség tagjának fia: ifj. esküdött örök J. Juliska kisasszony birtokos szép és melyet Nádudvar végig nézett, de az esketési szert kész végezte menet városunk urnak nagy megritkító lakadalmegelőző éjélmeg a lakadalmi vendég sereg je a vendégek szajelen voltak a Rabán, nejevel, Rab László var. Szabó József, Miklos orvosok Kutasi Imre, K. Nádudvarról szisem csak nők is. A vacsora, s csak 11 óra az új párt szott, melyek kóthóth Kálmán ur Zsiga Józsi nópz — kezdetét velt mulatság keletkebalon. Három tennélkül reggels az egész mullegkedélyesebb gazdák kifogyhaszeretben s rendeztek, melynak visszaemléke de őszinte szív adjon isten boldkótdott frigyre!

* Kineviszter a fővármargittai kir. nevezte ki.

* Megfagyott emháza. A nála illető Farkas (lagymegye) körülbelül 50 családj van Zs

* Válasz kertészeti arcess leendő választas lyázók közt az legetik A z a r y képzett egyen demli e bizottsag

* Farsang. Jan. 25. Tel Ah! mily boldog log nincs, munkalatság; disznótomas időtölésék, sem tartja dolgek kelmék testszorit szót neha lelétek kiserik, csak jójos pillantások nevezhetők dolgotel, melyik hölybábjas óltárszerny fenekig seg is meg valmint tekintetvemuulati, mulattarep. — M u l v a r o s o n J e l e n s i r i d e t k i , d i c s e r t e t p e l y e s s e g e k e t f a i f j a k d i s z ö l t o z z a s n a j n a k f a r d a s z a v a r a s z e g e n y e k c s a k t a n c z o l j a t o k a l d o z a t o k a t a k ö d i c s e g e t e k e t h i p o k d i c s z a v a k k a j o s t a n c z a i t o k a t , m i v o l n a e m l e t a d i c s v á g y , e m l e t h ö l g y s z i v e n e m b a j o s b á l k i r a l y n o p o k h a s a b j a i n b a l v a n y o z n a k h o t e n n e a m á n a k , h e j s ö t e t k o m o r z e t e s e k k e n e m t e v e n d e g o r s ö t a f e m e n y e s k e t t o l l a t s e m m o r z s o l h a t n a T a n c z o l j a t o k h a t s u n k b a n m i n t h a l e v e n s z e m t a n u l e f o l y a s á t , e r e d n j e l e n b e n a h o s s z s z i n t a r s a s á g m e l e s t e i n P o l g á r s u l

Előtt
95m

dorf szerepével D o b ó sikeresen próbálkozott meg. A többi főbb szerepek a régi kezekben voltak s ezek: L o o s r e k n é (Palmatica) H a l m a i n é (Laura), E l l i n g e r I l o n a (Bronislava), V a l e n t i n (Rimanovszky), H a d a y (Jan Janiczki) kitűnően töltötték be szerepüket. — A k o l o z s v á r i s z i n h á z n a l k i ű t ö t t e t t a s z t r á j k, a társulat összes tagjai, mivel Csóka igazgató nem fizette őket pontosan, gyászkeretes körlevélben kijelentették, hogy míg az ügyek rendezve nem lesznek nem fognak többé játszani.

* E s k ű v ő. Id Kertész Mihálynak, a debr. függetlenségi párt egyik legbuzgóbb — tagjának fia: ifj. Kertész Mihály tegnap esküdtött örök hűségét Náduvaron K u n — Juliska kisasszonynak, Kun Ferencz nádudvari birtokos szép és kedves leányának. Az esküvő melyet Náduvarnak csak nem egész közönsége végig nézett, deléltől 11 órakor történt. — az esküvői szertartást Futó Zoltán segédlelkész végezte. Delutáni 5 órakor a lakadalmi menet városunkba érkezett s Kertész Mihály urnak nagy mester utcai házána! párját — ritkító lakadalmi mulatság rendeztetett, a megelőző éjjel pedig Náduvaron ünnepeletek meg a lakadalmat. Igen szép és nagy számú vendég sereg jelent meg az örömapa házána!, a vendégek száma körül belől 250 re ment. Jelen voltak a többek közt: Rásó Gyula — alispán, nejevel, Könyves Tóth Kálmán lelkész Rab László városi tanácsnok, Dr Szikszai — Szabó József, Dr. Legáyi Gyula, Dr. Pallay Miklós orvosok, Jeney József, B Nagy János Kutasi Imre, Koszorús Lajos stb urak — Náduvarról szintén számosan voltak jelen, nem csak nők és férfiak hanem szép leányok is. A vacsora, mely minden tekintetben izletes és magyáros volt, 8 óra után vette kezdetét s csak 11 óra után ért véget Vacsora alatt az új párért számos pohár köszöntő mondatot, melyek közül különösen kivált a K. — Tóth Kálmán uré — Vacsora után — a — Zsigá Józsi népzenekeirének működése mellett — kezdetét vette a áncz s oly hatalmas — mulatság keletkezett mely túltett akárhány balon. Három teremben folyt a tánc — szünet nélkül reggelig. Sok szép leány volt jelen s az egész mulatság alatt a legvidámabb, a legkedélyesebb hangulat uralkodott. A házi gazdák kifogyhatatlanok voltak a vendég — szeretetben s vendégeiknek oly mulatságot rendeztek, melyre mindannyian örömmel fog nak visszaemlékezni. — Sorainkat azon régi de ószinte szívből eredő kíváncsnak járjuk be: adjon isten boldogságot e tiszta szerelemből kötött frigyre!

* K i n e v e z é s. A m. kir. belügymi niszter a fővárosi rendőrséghez Frater Tamás margittai kir. járásbírósi irnokot irnokká nevezte ki.

* M e g f a g y o t t. A Hortobágyról egy megfagyott embert szállítottak be a kózkórházba. A nála talált iratokból kitűnt, hogy az illető F a r k a s Ábrahám nevű, kemeri (Szilágy megye) illetőségű, zsidó házal. Eletkora körülbelül 50 év, — otthon nyomorult küzdő családja van. Zsebeiben 3 frotot találtak.

* V á l a s z t a s. A helybeli gazd. és kertészeti arucsarnok titkári állomása holnap leendő választás útján betöltve. A számos pályázók közt az illetékes körben leginkább emlegetik A z a r y Károly nevét, ki mint szakkezelt egyen s városunk szülőtte, meg is érdemli e bizottság pártfogását.

* F a r s a n g i c s e v e g é s. Kisújszállás. Jan. 25. Tel van, tehát farsangi idény. Ah! mily boldog, mily csókolni való idő. Dolog nincs, munkálkodni nem kell. Tánc mulatság; disznótoros estélyek mind csak vigalmas időtöltések, dolog semmi, mert talán senki sem tartja dolognak a czifra öltözétek, drágakelmék testzsírtoró ruhákka változtatását. A táncz szót néha lelékzett vételek, szivszorulások is kísérik, csak időtöltés, lábak gyorsítása bájos pillantások cseréi, ezek pedig csak nem nevezhetők dolognak. Oh te áldott te imádott té! melyik hölgy nem tesz áldozatokat a te bájos ó l t á r o d r a ! — Az hogy az erszény fenekig kiürül az hogy talán az egészség is még valami kis rheumat kaphat, az mind tekintetbe sem veendő. — Elmi, élvezni mulatni, mulattatni ez most az időözítő szerep. — M u l a t n a k falun mulatnak városan Jelen szük anyagi körunkban lapok hirdetik, dicserik, dicőitük a letézoit ünnepelességeket falun mint városan leitenek az ifjak disz öltözethen magok gyönyörére, nem sajnálják fáradságukat közczölü intézetek javára szegények boldogítására. Áldott idősök, csak tánczjátok ifjak, tánczjátok, hozzatok áldozatokat a közjó óltárára. Emelje büszke dicősegeteket, hívragyvatokat, — hogy a lapok dicsszavakkal kürtölendik neveteket, bájos tánczaitokat, pompás öltözeteiteket Hiszen mi volna az ember, ha kéblét nem dagasztaná a dicsvágy, eleteleme ez a szívek, melyik hölgy szive nem repesne örömtől, midőn mint bájos bálkirálynő rajzoltatik országszerte a lapok hasábján — elragdolt ifjak tömjényeznek, bálványoznak hódító bajajának! No de mit is tenne a mának, holnapnak fia leánya, ha a teli éj sötét komor óráit felvidítóakká örömeivézetesekké nem tenné. — Csak nem pergethet vendég orsót a férjhez menendő leány és ifju menyecske tollat sem foszthatnak kukoriczát sem morzsolhatnak egész teli esteken által. Tánczjátok hát leányok, tánczjátok! Városunkban mint hallám, voltak tánczestélyek nem levén szentanu: tehát nem is tudhatom azok lefolyását, eredményét. De van városukban jelenben a hosszú estéket előző mulatság: szintársaság mulattat bennünket ezen új év estéin Polgár szinigazgató társulata mintegy

30 egyénell tartja előadásait. Hogy emelje szintársulata hírnevét, Solymosi pesti nagy nevű színészt is megnyerte néhány előadásra. Ha aranyakkal nem jutalmazhatta is a közönség, de örökítette dícsőségét lelkes tapsaival. E társaságban vannak elegeé képes férfiak, s nők. Adja Thalía istennőjök, hogy gazdagon megtöltött erszényekkel távozhasanak el városunk pártoló közönségétől. Míg letelnek e tánczidény lehet, hogy azon idő alatt meg történhetik valami multság, mely hírnevet, el nem feledést ad városunknak és tánczoló ifjainknak és leányainak. Vidámító tánczmulatságokkal folyik le az új év első hóapja, adja istenünk a magyarok is ene hogy utolsó hónapját a legboldogitobb érzések és áldások között zárjuk be K. Hajdu Lajos.

* A k i s ú j s z á l l á s i e v. r. e. f. e g y h á z b a n a m u l t é v b e n ö n k é n t e s a d o m á n y o k j e g y z e t t e k b e a z A r a n y k ö n y v b e, m e l y e k k ö z t k i e m l e k e d i k n t. I l y e k B á l m t u r e s n e j e 1 0 0 f t a d o m á n y g a n n á z i u m c z é l a. A m u l t é v b e n 4 1 s z e g é n y t a n u l ó l á t t a r t o t t e l e g s z t e l i ö l t ö z e t t e l m e l y e 2 9 5 f t k i a d á s t e t e t t. E z e n k i v ü l t ö b b s z e g é n y t a n u l ó k n a k a d a t t a k i s k o l a i k ö n y v e k a z e l e m i k ö n y v t á r b ó l. A m u l t é v b e n s z ü l e t t e t t e g y h á z u n k b a n 4 2 8 — m e g h a l t 3 5 0 — e g y b e k e l t 9 4 p a r.

* E m b ö r ö l e s. Vasárnap delután véres verekedés történt és pedig csekély ok miatt Nagy-Váradon. Az eset a következő. Özv. Szilágyi Jánosné együtt lakott fivával, János kömvés segédvel, s az ezzel vadházasságban élő Csizser Lidiával. Az említett időben Szilágyi János nagy lármat csapott, mert a zsebéből két forint elveszett. Ennek ellopásával előbb anyját majd, mikor ez a vádat magáról el- és Csizser Lidiára hárítá kedvesét gyauusította. Ebből azután veszekedés támadt, melynek részleteit Szilágyiné is a fiatal Szilágyi is másképen adja elő. Szilágyiné szerint ő csak szíjjal húzott végig Lidián, míg fia egy nyújtófalvayt úgy megverte kedvesét, hogy annak arczát rögtön elborította a vér. A fiatal Szilágyi evel szemben azt állítja, hogy ő nem is bántotta kedvesét, de anyja verte meg úgy, hogy súlyos sebeket szenvedett. A verekedés után rögtön haza ment Szilágyi Julecsa az özvegy asszony leánya, ki sógornője sebeit megmosván és bekötven, őt és fivert elküldte a háztól, nehogy nagyobb baj legyen Szilágyi és „felesége” ekkor a szomszédban lakó Marsoczky asztaloshoz mentek a kine! az asszony, ki este meglehetősen adag pálinkát is ivott, másnap — hétfő — reggelre meghalt. A hullát a bonczházba vitték özv. Szilágyiné és fiát pedig, kik homlokegyenest ellenkező vallomásaikkal a halált okozó sérülések okozását egymásban keresik, az ügyeszegehez kísértettek be. Miután az a vélemény is felmerült, hogy a tulajdos mertekben élvezett szeszest ital is hozzájárult a haláleset beálltához, a törvényszéki bonczolásnál erre is figyelmet fognak fordítani.

* A s z ű r s z a b ó i f j u s á g s z o m b a t o n e s t e t a r t a b á l j á t a „Korona” vendéglőba a kik tévedésből meghívót nem kaptak volna, de arra igényt tartanak, legyenek szívesek a bál estején a pénztárnál jelentkezni, hol az számukra kézséggel kiállítatik. A bál iránt — különösen az iparos körökben — nagy érdeklődés mutatkozik.

* A t ű z o l t ó b á l M a r g i t t á n k i t á n d ó n sikerült s a tűzoltók báljának régi jó hírnevét csak emelte Szép asszony és szép leány éppen ugy nem hiányzott a mulatságból, a mint nem hiányzott a magyaros és zawatos jökevű, a mely hajnalig összetartotta a jelenlévőket. A jelen voltak névsora a következő: S z a b ó Lajos, Horváth Józsefné, dr. Wachsmann özv. Srambékne (Székelyhidról), Morvay Tibamérné, Szervanskyne Tölkes Vinczené, Törös Józsefné, Csuka Lajosné, Szklonyorné, Starkné, Szakál Istvánné, dr. Hajóné, Fráter Zsigmondné (Terebes) Fráter Bálintné, Szongot Dávidné, Sranc né Fruzsinszkiné, Böttger Jánosné, Vidovichné, továbbá Szabó Mariska és Irma, Horváth Ilonka, Galambos Laura (Székelyhidról), Fráter nővérek (Terebes) Wachsmann Irma és Vay Terecz (Székelyhid), Csuka nővérek, Bizsenszky és Szklonyár nővérek, Fráter Erzsike, Zach Mariska, Stark Izabella, Horvát Ilka, Böttgár nővérek (F-Abrány), Ujházy Mariska (Petri), Törös Ilka stb. A bál 92 frotot tiszta jövedelmet hozott.

* P a n s z l á v i z m u s B ö k ö n y b e n. — Töb b i z b e n v o l m á r a l k a l m u n k r e f l e k t á n i a z o n c z á f o l a t o k r a, a m e l y e k b e n t a g a d á s b a v é t e t t e z a h o g y B ö k ö n y b e n a p a n s z l á v i z m u s t e t t f o g l a l t R ö v i d i d ű n l e s z a l k a l m u n k r e s z l e t e s e b b f e l v i l á g o s i t á s o k k a l s z o l g a l n i.

* K r e c s á n y i r ó l. A „Pesti Hirlap” a leghatározottabban rosszakaratu mystificációnak jelenti a K r e c s á n y i szinigazgató egészségi állapotáról s a társaságnál állítólag beállott zavarokról terjesztett híreket. Krecsányi már is teljesen felépült s a testület ügyei a legjobb rendben folynak.

* A k ö n y v ö l t e t t f i g y e l m é b e. Egy nyomorult küzdő férfi kinek a felesége már 3 év óta fekvő beteg, egészséges is fia gyermekét hajlandó örökbe adni. Ha valamelyik emberbarát az örökbe fogadásra vállalkoznék, az illető lak címzet lapunk szerkesztésében megtudhatja. Az óriási nyomorult küzdő család, illetve a beteg nő részére könyöradományokat elfogad lapunk szerkesztésége.

* H á l a n y i l v á n i t á s. Szivem melyből mondok hálás köszönetet tek Dr. Csikos Sándor orvos urnak, ki itt Debreczenben gyógyíthatatlannak nyilvánított, véghetetlenül súlyos betegségből sikerült operató jóval megmentett férjem s négy gyermekem számára. Az orvos urak kik előbb kezelték,

Budapestre akartak küldeni operálás végett s már a helybeli jötekyony négyrelet kegyességéhez fordultam szegénységemben segélyért s ekkor ajánlkozott a nevezett tekintetes orvos ur. jó szívének melegtől inditattva, a szükség operató végzésére Csak az, a ki szegénységben elhagyatva, érezte már arczán a halál hideg lehelletét s fájo keservvel tekintett elhagyandó szeretteire s hirtelen jött segedelmére egy, nyomoruságotól őt megszabadító kéz: csak az érthei meg az én hálámnak mélységét. A jó Isten áldja meg a jó orvos urat, ki eltemet, egészségemet visszaad! Debreczen (Faragó utca 486) 1887. január 27. N y i r i j ö z s e f n é, F a r k a s S á r a

* P i a c z i á r a k. 1886 január hó 25-én tartott heti vásárról:

1	Metermáza	Buza	8 60—8,40—8,20
1	"	Kétszeres	7,00—6,90—6,80
1	"	Rózs	5 70—5 60—5 50
1	"	Árpa	5,60—5,50—5,40
1	"	Zab	5,50—5 40—5 30
1	"	Tenger	5 00—4,90—4 80
1	"	Köles	4,50—5,25—4,00
1	Zsák	Burgonya	90
100	Kilo	Szalonna 42 ft 40", ft. 39 ft.	
100	"	Haj	42ft. 41ft. 40 ft.

* K ö s z ö n e t n y i l v á n i t á s. Özv. Balázs Sándorné, született Szabó Jaliánna asszony (dakik nagy csapó-utcai 318. számú házában) a czeledutcazi épülfelben levő ref. templomban felállított szöszek (cathedra) költségeinek fedezésére 200 azaz kedszáz o. é. forintot ajánlott fel. E kegyes adományért, addig is, míg e részben a t. cz. presbyteri közgyűlés intézkednek a nemes szívű jöltevények hálás köszönetemet nyilvánított. Debreczen, 1887. jan. 26. Szűcs István, egyházi főgondnok.

* K ö s z ö n e t n y i l v á n i t á s. A „Debreczen” szerkesztésége által Kálmándi István ur részéről 2—2 frotot az ispotályi szegényalap javára tett ajándékot, hogy átvettem köszönettel nyugtázom. Debreczen, 1887. jan. 27. Isp. felügyelő — A „Debreczen” szerkesztésége által Kálmándi Istvánné részéről 2 2 frotot a négyf. árva ház részére tett ajándékát köszönettel átvettem. Debreczen, 1887. jan. 27. V e r e s n é S z a t h m á r y T e r e z négyeleti elnök.

* A s z o k á s h a t a l m a a z e m b e r n e l o l y r e n d k i v ű l e r ű s, h o g y c s a k i s i g e n n e h e z e n l e h e t a z m e g t ö r n i. M i n d a m e l l e t t a z t a n á c s o l j u k m i n d a z o k n a k a k i k m a k a e s s z é k r e k e d e s b e n a r a n y e r s b a j o k b a n s t b. s z e n v e d e l e t R h a b a r b a r á t, k e r e s i t ű t, s u l s z b e r g i c s o p p e k e t s t b. h a s h a j t ó s z e r e k e t h a s z n á l t a k: h o g y t e g y e n e k e g y k i s e r l e t e t B r a n d t R. g y ö g y s z e r e s z s v á j z i l a b d a c s a i v a l s m e g f o g n a k g y ö z ö m i a z o n n a l, h o g y a s v á j z i l a b d a c s m i n d e n h a s h a j t ó s z e r e k k ö z t a l e g j o b b — G o n d o s a n m e g k e l l n e z n i, h o g y a B r a n d t R. g y ö g y s z e r e s z s v á j z i l a b d a c s a i n a k m i n d e n d o b o z á n (e g y d o b o z 4 7 k r a z g y ö g y s z e r t a r a k b a n) m e g v a n e f e h é r k e r e s z t v ö r ű s m e z ű b e n s B r a n d t R. N e v a l á i r á s a. M i n d e n m á s f a j t a c s o m a g, m i n t n e m v a l ó d i, e l u t a s i t a n d ó

* H a z a n k s a k ü l f ö l d. R ö v i d h i r e k. A k a t o n z á s i é s r e n d ű n n e p e l y B e r l i n b e n a c s á z á r é s c s á z á r n é r e s z v e t e l m e l l e t t e h ő 2 4 - é n a s o k o t t m o d o n m e t v é g b e. — B a t t e n b e r g — S á n d o r f e j e d e l e m S z t r a s z b u r g h o l M i l a n o b a — u t a z o t t, a h o l á l l i t o l g e g y h o l g á r k ü l d ö t t e l f o g t a l á l o z n i. A b o l g á r k ü l d ö t t e s e g — m á r a n a p o k b a n K o n s t a n t i n o p o l y b a e r k e z i k — L o n d o n b o l j e l e n t i k, h o g y W h i t w o r t h h i r e f e g y v á r g y o r s M o n t e - K a r l o b a n m e g h a l t. — J e t t e b e n B r ű s s e l m e l l e t t a s z o c i a l i s t a t ű n t e t e s e k a l k a l m a v a l r e n d z a v a r i s t ö r t é n t a m e l y — a l k a l m a v a l e g y — r e n d ö r t i s — m e g s e b e s i t e t t e k. — A z o s z t r á k — t a r t o m á n y g y ű l e s h e t f o n ű n n e p e l t e m e g 2 5 é v e s f e n n á l l a s j u b i l e u m a t, — M a y r E r n ő b á r ó A u s t r i a - M a g y a r o r s z á g b u k a r e s t i k ö v e t e v a s á r n a p m u t a t t a b e a R o m á n k i r á l y n a k v i s s z a h í v ó l e v e l e t. — A f r a n k f u r t i t ö r v é n y z é k a v á d a l a h e l y z e t t s z o c i a l i s t á k a t, n e g y k i v e t e l e v a l, h a t h a v i f o g s a g r a i t e l t e k e l. — M a r i a V a l é r i a f ö h e r z e g n ő á l t l B e c s b e n a d a n t o t t t á n c z e s t é l y e k e l s ő j e é s h ő 2 7 - é n m e g y v é g b e. — A z a n g o l k i r á l y n é j e l e n l e g W n d s o r b a n t a r t o z k o d i k a h o n n a n f e b r. 4 - é n u t a z i k e l.

* M u z s á k. — B á r ó O r b á n B a l á z s a z — o r s z á g o s r e g é s z e t i é s e m b e r t a n i t á r s u l a t ű l e s e n a s z e k e l y u d v a r h e l y i r o m á i l e t e k r ő l t a r t o t t e r t e k e z é s t. O r b á n b. p i l l - n t á s t v e t e t — f e l o v a s á s a b a n D á c z i á r a, a z a z E r d é l y r e. — F o l e m l i t e, h o g y a s z e k e l y e k o t t a r o m á i n y o m o k n a k é s c z i v i l i z a c i ó n a k m a r a d v á n y a i t f e l h a s z n a l t a k a b e t e l e p ű l e s n é l. I g y a v á r o s o k, m i n t M a r o s v á s á r h e l y, K o l o z s v á r s t b. m i n d a n y i a n a r o m á i r e g i u t a k m e n t e n, a c a s t e l u m o k h e l y é n é p ű l t e k. S z e k e l y u d v a r h e l y s e g y i l y e n c a s t e l l u m h e l y é n á l k e t n a g y r o m á i h a d i u t a n a k e r e s z t e z é s e n é l. A l e l e t, m e l y r ő l O r b á n B a l á z s i s m e r t e t t e t n y u j t o t, S z e k e l y u d v a r h e l y e n a h e t v e n e s k e l e j e n f e d e z t e t t f ő l, e g y c s a t o r n a a s á s n á l R o p p a n t k ö f a l e z m e l y — m a r a d v á n y a e g y r o m á i c a s t e l l u m e k c a s t e l l u m m e l l e t t h i h e t ő l e g k o l ó n i a i s l e t e z e t t, s a l e l e t e k o d a m u t a t n a k, h o g y e r o m á i k o l ó n i a l a k ó i e z l ő t t m á s f é l e z e r é v e l o t t. h o l m o s t S z e k e l y u d v a r h e l y f e k s z i k k ö z v e t i t ő k e r e s k e d é s t u t e k k e l e t f e l e t m á r t a r g y a k k a l é s e g y e b f é l e k k e l. E r d é l y e k e l e t i r e z t e, m e l y o l y o l y g a z d a k — r o m á i r e g i s e g e k b e n, n i n c s m e g k e l l ő l e g — f i p u h a t o l v a é s á t t a n u l m á n y o z v a. O r b á n B a l á z s r. n a g y m u n k á j a b a n, a S z e k e l y f ö l d — l e i r á s a b a n r á m u t a t o t t a z o n p o n t o k r a, h o l k u t a t á s t e n n i é r d e m e s v o l n a. F e l i s h i v t a

erre tudományosintézetek figyelmében abban az időben, de mindeddig pusztában elhangzó hang volt szava. Kéri a régészeti társulat választmányát, hogy küldjön ki keheleből illetékes embert, ki a szekelyudvarhelyi leleteket, melyek nagyszámú Segesvárt vannak, lemásolja s tudományosan ismertesse s int zkedjek hogy e műemlékek — elkallódástól megóvassanak. A homorod jánosfalvizrómai kőbányának ismertetése képezte s felolvasás második részét E római kőbánya falaiha vésett domborműveknek — és — szoboralakoknak a rajzait kézzől-kézre adatta a felolvasó, hogy a h a l l g a t ó s á g — meszemlélje.

— P e t ő f i s e g e s v á r i s i r e m l e k e. A nagy költségre segesvári csatatérre tervezett síremlékere eddigéig összesen 4381 f r t 90 kr. gyűlt össze. Somogyi István, az alap kezelője egy felszólalás következtében arra utal, hogy az emlék felállítását az összeg csekélyesége akadályozza, s kívánatosnak tartaná, hogy a sajtó az alap növelése érdekében mozgalmat indítana meg.

— G v a d á n y i e m l e k e S z a k o l c z á n. Gvadányi, a régi jó magyar poétának — lakóháza emlékkövel jelölték meg Szakolcán, ez évi októberben. A kegyeletes eszmet Mittak Nándorné asszony penditette meg s azt a városi tanács is magáéva tette.

— I f j u E r d é l y — c z i m a l a t k e r e s k e d e l m i s z a k l a p i n d ű l m e g K o l o z s v á r o t t. K i a d i a k o l o z s v á r i k e r e s k e d ő k é s k e r e s k e d ő i f j a k t á r s u l a t a E l ő f i z e t é s i á r a e g s z é v r e 2 f r t. — S z e r k e s z t i: S á n d o r J ó z s e f.

Törvényszék.
— A K o z m a V á r a d i p á r b a j ű g y b e n a t ö r v é n y s z é k á l t h o z o t t í t e l e t e t a k i r á l y i t á b l a m e g v á l t o z t a t t a, a m e n n y i b e n K o z m a J ó z s e f n é k ö z p o t t i g a z g a t o t t a t e t t e s t 2 é v i — á l l a m f o g h a z r ó l e g y é v r e s z ű l t o t t a l e.

Számrejtvény.
— K ö z i: I d i k ó. —
7. 3. 1. 5. 6. 7. J e l e s Á l l a m f e r ű.
7. 3. 1. 5. 6. E z t j ó k i v a l a s s z a l.
5. 6. 4. 3. T a v o l v a g y u n k t ő l e.
8. 1. 2. V a r o s n e m e t n e v.
2. 4. 2. F é r f i n e l g é n e z.
5. 6. 1. 3. 7. J u l e s c s a l á d i n é v.
1—7. J e l e s m a g y a r k ö l ő.

M e g f e j t ő k n e v e i t k ö z ö l j ű k s k ö z t ű k é r d e k e s k ö n y v e t s o r o l u n k k i.

Utolsó talányok helyes megfejtését (képek) beküldötték: B. M. (Budapest), K á d a s Imre színész (Arad) V á r k o n y i n é (T. Esz-lár), N. N. W e i s s I g n á c z (nyertes), F e h é r O t t i l, B r. D i t t u r t n é (Pozsony), F e k e t é n é. P á s p ö k y M a r g i t, C s á t h y F e r e n c z, N a g y A r a n k a, F e k e t e L á s z l ó, T ó t h M a r i s k a, K. H. L. (Kisújszállás, a következő versben: „Szobája falán bájos kép, gyönyörök k benne — a pék.”)

Apró cseprő.
— N e m f á z i k ű n, u r a m !
— E n g e d j e a s s z o n y o m, h o g y — d i d e r e g j e k !

M i n d e n ű g y e d f e l e t t a n ő d d e l t a n á c s o k z a l l, É s h a k i e s i n y — h a j l j l e h o z z á !

Talumd.
— G y n k r a n t a p a s z t a l j u k, h o g y l á t s z o l g a s j e l l e s e g e i n k, k á r u n k a v a n n a k, m i g l á t s z o l g a s j o g y a t k o z á s a i n k é l e t i n k ű d ö v t e s e k ö z l i k. E b e r s, M o n d a.

H i b á n m o n d j u k a g y e r m e k n e k, h o g y v i g y á z z o n m a g a r a, m e r t e l e s i k b e t ö r i a z o r r á t; ő e l f o e s n i b i z o n y o s a n s b e t ö r i a z o r r á t, d e a z t á n i s m é t l á b r a k a p s a d d i g b u g d á c s o l, m i g n e m l e s z s z ű k s e g e a t a n i t á s r a.

Kazinczy F.
— S z ó l j, g o n d o l j, t é g y j ó t s m i n d e n s z ó g o n d o l a t é s t e t t T i s z t a t ű k ö r k e n t f o g v i s s z a r a g y o g n i r e á d ! V Ö R Ö S M.

Debr. Színház.
Holnap, pénteken, 1887. január 28-án:
ARANY EMBER.
J ó k a i s z i m ű v e.
Legközelebb színr kerülnek: „A F E R F I G Y Ű L Ö L Ö K” operette. I r t a: O’Donel grófnő és a „K I R Á L Y F O G A S” operette, Kontitól.

Dinnyeföld.
Péterfi majorságomban 4 cat. hold gyepföld dinnye termelésre bérbé kiadó.
Kerekes Géza
Péterfia 819,

HELYI HIREK.

* A f e l o l v a s ó k ö r t e g n a p i e s t é v e n i g e n s z é p s z á m u k ö z ö n s e g j e l e n t m e g a t a n e m i e s o d a, m i d ű n o l y a n k i t ű n ő f e l o l v a s o k u l t e k a z a s t a l h o z, m i n t K ö n y v e s T ó t h K á l m á n u r e s A j t a y K. A l b e r t n é u r h ö l g y. K. T ó t h K á m á n u r — á l t a l á n o s t e t s z é s é s é r d e k l ö d e s m e l l e t t — o l v a s t a f e l „A n ő k é s a m a s a r n a p i U j s á g” b a n f o g m e g j e l e n n i, d e m u n y a n t m i i s k ö z l ű n k b e l ő l e, — u t á n a A j t a y K. A l b e r t n é u r h ö l g y o l v a s t a f e l — a m e g s z o k o t t s i k e r l e l — g r ó f T e l e k y Á d o r n a k „M i k o r e n g e m f e l a k a s z t o t t a k” c z i m ű s z e l l e m d u s e s e v e g e s e t. M e z e y E r n ő, a v a l ó p u b l i c i s t a n k, a j ó v ő h ő e l e j e n t a r t j a e g f e l o l v a s á s á t, s e v e g b ő l p á r n a p m u l t a r o s u n k b a e r k e z i k.

* A v á r m e g y é r ő l. H a j d u m e g y e a z o l ó v á l a s z t m á n y a m a ű l e s t t a r t o t t, a z u j r o s i p ó t v á l a s z t á s o k ű g y e b e n. A m i n i s z t e r i ű t o l a z o n r e n d e l e t e r k e z e t t a m e g y e k ö z ö n s e g e h e z, h o g y h a b á r a m e g y e i k ö z g y ű l e s l e v a z a t a p ó t a d ó t, i g y n i n c s a l t a m e g y e i e z t v i s e l ő k n y u g d i j i n t e z e t e k m e g a l k o t t á s á r a, n y u g d i j s z a b á l y z a t o t l e p t e s s e e l e t b e.

* S z n h á z. T e g n a p e s t e — k ö z é p a m u k ö z ö n s e g e l ő t t — a „K o l d u s d i k” c z i m ű, k e d v e l t o p e r e t t e a d a t o t t. O l l e n-

Handwritten notes at the top of the page, including "A T... 887" and other illegible scribbles.

